

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 828/2014,**30. juuli 2014,****milles käsitletakse tarbijatele esitatava teabe nõudeid gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele, (¹) eriti selle artikli 36 lõike 3 punkti d,

ning arvestades järgmist:

- (1) Tsöliaakiaga inimesed kannatavad püsiva gluteenitalumatuse all. Nisu (st kõik *Triticum*'i liigid nagu kõva nisu, speltanisu ja turaani nisu), rukis ja oder on teraviljad, mille gluteenisaldus on teaduslikult tõendatud. Nendes teraviljades sisalduv gluteen võib kahjustada gluteenitalumatusega inimeste tervist ja seepärast peaksid nad nende tarbimist vältima.
- (2) Teave gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus peaks aitama gluteenitalumatusega inimestel tagada endale nii kodus kui ka väljaspool kodu einestades mitmekülgne toiduvalik.
- (3) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 41/2009 (²) on kehtestatud ühtlustatud eeskirjad tarbijatele esitatava teabe kohta, mis käsitleb gluteeni puudumist („gluteenivaba”) või vähendatud sisaldust („väga madala gluteenisaldusega”) toidus. Selle määruse eeskirjad põhinevad teaduslikel andmetel ja nendega tagatakse, et tarbijaid ei eksitata ega aeta segadusse erineval alusel esitatud teabega gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus.
- (4) Seoses eritoiduks ette nähtud toitu käsitlevate õigusaktide läbivaatamisega tunnistatakse määrus (EÜ) nr 41/2009 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 609/2013 (³) alates 20. juulist 2016 kehtetuks. Vastavalt määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 36 lõikes 2 sätestatud nõuetele tuleks tagada, et teabe esitamine pärast seda kuupäeva gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus põhineb jätkuvalt asjakohastel teaduslikel andmetel ega toimu erineval alusel, et tarbijaid mitte eksitada ega segadusse ajada. Seepärast on vaja tagada liidu ulatuses ühtsed tingimused selliste nõuete kohaldamiseks, mis käsitlevad toidukäitlejate esitatavat toidualast teavet gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus, ning need tingimused peaksid põhinema määruisel (EÜ) nr 41/2009.
- (5) Teatavad toidud on spetsiaalselt toodetud, valmistatud ja/või töödeldud, et vähendada ühe või mitme gluteeni sisaldava koostisosa gluteenisaldust või asendada gluteeni sisaldavad koostisosad looduslikult gluteenivabade koostisosadega. Mõni toit on valmistatud üksnes looduslikult gluteenivabadest koostisosadest.
- (6) Gluteeni eemaldamine gluteeni sisaldavast teraviljast on tehnilistel ja majanduslikel põhjustel väga keeruline, mistõttu on raske toota täiesti gluteenivaba toitu. Seepärast võivad paljud turulolevad toidud, mida on ühe või mitme gluteeni sisaldava koostisosa gluteenisalduse vähendamiseks spetsiaalselt töödeldud, sisaldada vähesel määral gluteenijääke.

(¹) ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

(²) Komisjoni määrus (EÜ) nr 41/2009, 20. jaanuar 2009, gluteenitalumatusega inimestele sobiva toidu koostise ja märgistamise kohta (ELT L 16, 21.1.2009, lk 3).

(³) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 609/2013, 12. juuni 2013, imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 35).

- (7) Enamik gluteenitalumatusega inimestest võib oma tervist kahjustamata lisada oma toiduvalikusse kaera. Selles valdkonnas toimub pidev teadustöö ja uurimine. Suur probleem on see, et vilja koristamise, transpordi, ladustamise või töötlemise käigus võib kaera hulka sattuda nisu, rukist või otra. Seepärast tuleks asjakohase teabe puhul, mida toidukäitlejad esitavad kaera sisaldavate toodete kohta, võtta arvesse gluteeni võimalikku esinemist nendes toodetes.
- (8) Erinevad gluteenitalumatusega inimesed võivad teatavates piirides taluda erinevaid väikseid gluteenikoguseid. Et võimaldada inimestel leida turult erinevaid toite, mis vastaksid nende vajadustele ja gluteenitundlikkusele, peaks olema võimalik nendes piirides valida erineva väikese gluteenisaldusega tooteid. On siiski oluline, et kõnealused erinevad tooted oleksid korralikult märgistatud, et gluteenitalumatusega inimesed saaksid neid õigesti kasutada; selle juures on neile abiks liikmesriikides korraldatavad teavituskampaaniad.
- (9) Toidu puhul, mis on spetsiaalselt toodetud, valmistatud ja/või töödeldud, et vähendada ühe või mitme gluteeni sisaldava koostisosa gluteenisaldust või asendada gluteeni sisaldavad koostisosad looduslikult gluteenivabade koostisosadega, peaks olema võimalik kasutada väljendeid, mis tähistavad käesoleva määruse sätete kohaselt gluteeni puudumist („gluteenivaba”) või vähendatud sisaldust („väga väikese gluteenisaldusega”). Kõnealuse toidu tähistamisel peaks samuti olema võimalik kasutada väljendit, millega tarbijaid teavitatakse sellest, et toit on spetsiaalselt valmistatud gluteenitalumatusega inimestele.
- (10) Samuti peaks olema võimalik kasutada looduslikult gluteenivabu koostisosi sisaldava toidu puhul väljendeid, mis tähistavad käesoleva määruse sätete kohaselt gluteeni puudumist, kui järgitakse määruses (EL) nr 1169/2011 sätestatud õiglase teavitamise üldtingimusi. Eelkõige ei tohiks toidualane teave olla eksitav ega omistada toidule eriomadusi, mis esinevad kõikidel sarnastel toitudel.
- (11) Komisjoni direktiiviga 2006/141/EÜ⁽¹⁾ on keelatud gluteeni sisaldavate koostisosade kasutamine imiku piimasegude ja jätkupiimasegude valmistamisel. Seepärast peaks olema keelatud kasutada kõnealuste toodete kohta teabe esitamisel väljendeid „väga väikese gluteenisaldusega” või „gluteenivaba”, sest käesoleva määruse kohaselt kasutatakse neid väljendeid sellise gluteenisalduse tähistamiseks, mis ei ole suurem kui vastavalt 100 mg/kg või 20 mg/kg.
- (12) Käesolevas määruses tuleks asjakohaselt arvesse võtta *Codex Alimentarius*'e gluteenitalumatusega inimeste eritoidu standardit⁽²⁾.
- (13) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala ja sisu

Käesolevat määrust kohaldatakse teabe suhtes, mida esitatakse tarbijatele gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus.

⁽¹⁾ Komisjoni direktiiv 2006/141/EÜ, 22. detsember 2006, imiku piimasegude ja jätkupiimasegude kohta ning millega muudetakse direktiivi 1999/21/EÜ (ELT L 401, 30.12.2006, lk 1).

⁽²⁾ CODEX STAN 118-1979.

*Artikkel 2***Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „gluteen” – nisus, rukkis, odras, kaeras või nende ristandites ja nimetatud teraviljade saadustes olev valgufraktsioon, mida osa inimestest ei talu ning mis on vees ja 0,5 M naatriumkloriidi lahuses lahustumatu;
- b) „nisu” – *Triticum*’i mis tahes liik.

*Artikkel 3***Teabe esitamine tarbijatele**

1. Tarbijatele väljendite kujul teabe esitamisel gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus tehakse seda üksnes käesoleva määruse lisas sätestatud väljenditega ja lisas ette nähtud tingimuste kohaselt.
2. Lõikes 1 osutatud toidualasele teabele võib lisada väljendi „sobib gluteenitalumatusega inimestele” või „sobib tsöliaakiahaigetele”.
3. Lõikes 1 osutatud toidualasele teabele võib lisada väljendi „spetsiaalselt valmistatud gluteenitalumatusega inimestele” või „spetsiaalselt valmistatud tsöliaakiahaigetele”, kui asjaomane toit on spetsiaalselt toodetud, valmistatud ja/või töödeldud, et:
 - a) vähendada ühe või mitme gluteeni sisaldava koostisosa gluteenisaldust või
 - b) asendada gluteeni sisaldavad koostisosad looduslikult gluteenivabade koostisosadega.

*Artikkel 4***Imiku piimasegud ja jätkupiimasegud**

Toidualase teabe esitamine gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta direktiivis 2006/141/EÜ määratletud imiku piimasegudes ja jätkupiimasegudes on keelatud.

*Artikkel 5***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 20. juulist 2016.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. juuli 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

LISA

Lubatud väljendid gluteeni puudumise või vähendatud sisalduse kohta toidus ning nende kasutustingimused**A. Üldnõuded**

GLUTEENIVABA

Väljendit „gluteenivaba” võib kasutada ainult sellise lõpptarbijale müüdava toidu puhul, mille gluteenisaldus ei ole suurem kui 20 mg/kg.

VÄGA VÄIKESE GLUTEENISALDUSEGA

Väljendit „väga väikese gluteenisaldusega” võib kasutada üksnes toidu puhul, mis sisaldab ainult või muu hulgas ühte või mitut nisust, rukkist, odrast, kaerast või nende ristanditest valmistatud koostisosa, mida on gluteenisalduse vähendamiseks spetsiaalselt töödeldud, kui sellise lõpptarbijale müüdava toidu gluteenisaldus ei ole suurem kui 100 mg/kg.

B. Lisanõuded kaera sisaldava toidu kohta

Kaer, mis sisaldub gluteenivaba või väga väikese gluteenisaldusega turustatavas toidus, peab olema spetsiaalselt toodetud, valmistatud ja/või töödeldud nii, et oleks välditud saastumine nisu, rukki, odra või nende ristanditega, ning sellise kaera gluteenisaldus ei tohi olla suurem kui 20 mg/kg.
